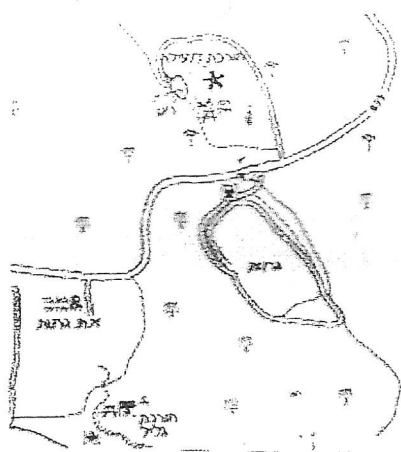

✓ חורבת דנעילה

חורבת דנעילה נמצאת בחורשה על ראש שלוחה מצפון לשוב גרנות הגליל והגישה אליה היא מן החנייה שממנה יוצאת השביל לנחל בצת. היא למעשה כפר שנעזב לפני כ-600 שנה ושעדיין ניתן לטייל בה. יכולנו לערוך תכנית בלי בכלל לחפור וכבר מן התכנית ניתן היה להבין שבתחילה זה היה חצר מרובע שלאחר מכן הפך לכפר. חפרנו שלושה בתי בד – א' ו-ב' מחוץ לחצר ו-ג' בתוכו. בהמשך רשות העתיקות עשתה פעולות שימור במקום במימון הקק"ל להכינו לביקור מטיילים.

מהחפירה למדנו שהחצר הוא מן התקופה הרומית ושהרחבה היא מן התקופה הביזנטית. אך התברר שהישוב נעזב והתיישבו בו שוב בתקופה הממלוכית. המעניין הוא שבשלב הממלוכי שלושת בתי הבד הפסיקו לתפקד ב – א' הפכו את בור המשקולות לבריכת מים (בזמן השימור הורידו את קיר הבריכה כדי להחזיר אות המקום למצבו המקורי). ב-ב' הוציאו את המשקולות הבורג מבית הבד והכניסו את אגן הריסוק ("הים") פנימה (הפכו אותו לשולחן?) וב-ג' בנו קיר באמצע החדר משקולות הבורג באתר הן כולן מסוג אחד שאני קורא לו "משקולת דנעילה". יש דוגמא בגן העתיקות בבית העמק ושם יש מפה של תפוצת סוג זה בהרי הגליל העליון והמערבי סוג אחר שתפוצתו דומה הוא "משקולת בית העמק", שגם היא נמצאת בגן העתיקות שלנו עם מפת תפוצה, אך היא נמצאת בעיקר בעמקים סביב... נראה שידע על מכבש קורה ובורג הגיע לשוליים קודם ועד שהוא הגיע להר כבר פיתחו משקולת בורג מפותח יותר.

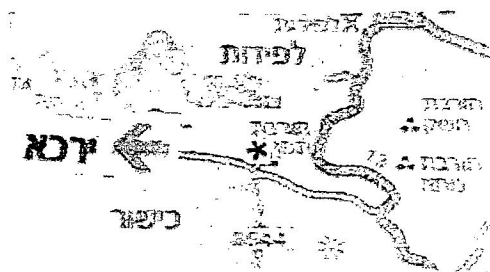

מיקום חורבת דנעילה *

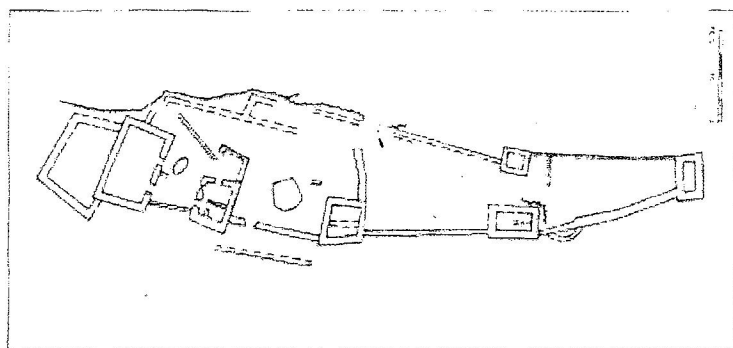

תכנית חורבת דנעילה

חורבת תפן נמצאת על ראש שלוחה הפונה מזרחה מדרום לנחל בית העמק בין הישובים לפידות וכישור. הגישה אליה הוא מדרום מערב קרוב למקום שהכביש מירכא פוגשת את הכביש לכישור. חורבת תפן היא מצודה קדומה שהשתמרה היטב. גם בה ניתן היה לערוך תכנית בלי חפירה ואפשר להבחין בלפחות חמישה מגדלים והקירות שביניהם. כמו כן השער שרד עם סידור לבריח. הדרך המובילה למקום היא כנראה הדרך העתיקה. במקום לא נערכה חפירה אבל הממצאים מאפשרים להציע מה היא שימשה. יש עדות מהתקופה ההלניסטית כולל ידית קנקן יין מהאי רודוס עם כתובת ביוונית וסביר להניח שהמצודה שימשה כהגנה על עכו ההלניסטית לגבי מזרח – מיקומה על שלוחה הפונה מזרחה רומז על כך. יש מעט מאד שלוחות מזרחיות באזור. אך נמצאו גם מספר מטבעות של המלך החשמונאי אלכסנדר ינאי המראה כנראה שבשלב מאוחר יותר המצודה הייתה בשליטה יהודית.

מיקום חורבת תפן *

תכנית חורבת תפן